

УДК 373.21

Формування фізичної готовності до школи у дітей старшого дошкільного віку засобом спортивних ігор

Тітаренко С. А., Бабачук Ю. М.

Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка

Анотація

Здійснено аналіз досліджень з проблеми формування фізичної готовності до школи у дітей старшого дошкільного віку. Наголошено, що фізична готовність є основою для успішної адаптації дитини до шкільного середовища. Вона включає розвиток моторики, координації рухів, витривалості та сили, які є важливими для того, щоб дитина могла виконувати різноманітні завдання у школі: від написання літер до участі в активних іграх під час перерв. Недостатній рівень фізичної підготовки може призвести до труднощів у засвоєнні шкільної програми, зниження концентрації уваги, швидкої втомлюваності та навіть проблем зі здоров'ям. Тому важливо ще до початку шкільного навчання розвинути в дітей необхідні фізичні якості. Встановлено, що спортивні ігри становлять ефективний інструмент для забезпечення фізичної готовності старших дошкільників до навчання у школі. Ігри допомагають розвивати координацію рухів, силу, витривалість та гнучкість, що важливо для повноцінного фізичного розвитку.

Мета дослідження – визначити вплив вправ та ігор з елементами спортивних ігор на формування фізичної готовності до школи у дітей старшого дошкільного віку.

Результати дослідження. На констатувальному етапі дослідження, завдяки узагальненим результатам рівня сформованості фізичної готовності дітей до школи було визначено, що високий рівень мають лише 20% дітей (ЕГ) та 16% (КГ), середній – 58% дітей (ЕГ) та 52% (КГ), низький – 22% дітей (ЕГ) та 31% (КГ). Нами було констатовано, що вихідний рівень сформованості фізичної готовності до школи у дітей експериментальної та контрольної груп на початку формування етапу дослідження був приблизно однаковим. У ході дослідження, з метою підвищення рівня сформованості фізичної готовності дітей старшого дошкільного віку до школи, було розроблено і апробовано систему роботи з активним використанням елементів ігор спортивного характеру. Зміст запропонованої системи роботи передбачав організацію роботи з дітьми у процесі ігрової діяльності і реалізовувався послідовно на трьох взаємопов'язаних етапах: ознайомлювальному, діяльнісному і творчому. На кінець дослідження в КГ та ЕГ було отримано такі результати: високий рівень сформованості фізичної готовності показали 46% дітей (ЕГ) і 24% (КГ), середній – 42% (ЕГ) і 52% (КГ), низький – 12% (ЕГ) і 24% (КГ).

Висновки. Проаналізувавши рівні сформованості фізичної готовності дітей до школи за результатами констатувального й контрольного етапів педагогічного експерименту було доведено ефективність запропонованої системи роботи.

Ключові слова: фізична готовність до школи; старші дошкільники; спортивні ігри; заклад дошкільної освіти

Abstract

Formation of physical readiness to school in senior preschool children through sports games

S. Titarenko, Yu. Babachuk

The research on the problem of formation of physical readiness to school in children of senior preschool age has been analyzed. It is noted that physical readiness is the basis for successful adaptation of a child to the school environment. It includes the development of motor skills, coordination of movements, endurance and strength, which are important for the child to be able to perform various tasks at school: from writing letters to participating in active games during breaks. Insufficient physical fitness can lead to difficulties in mastering the school program, reduced concentration, rapid fatigue and even health problems. Therefore, it is important to develop the necessary physical qualities in children before they start school. Games help to develop movement coordination, strength, endurance and flexibility, which is important for full physical development.

The aim of the study is to determine the influence of exercises and games with elements of sports games on the formation of physical readiness for school in older preschool children.

Results of the study. At the ascertaining stage of the study, thanks to the generalized results of the level of formation of children's

physical readiness for school it was determined that only 20% of children (EG) and 16% (KG) have a high level, 58% of children (EG) and 52% (KG) have a medium level, 22% of children (EG) and 31% (KG) have a low level. We stated that the initial level of physical readiness for school in children of the experimental and control groups at the beginning of the molding stage of the study was approximately the same. In the course of the study, in order to increase the level of formation of physical readiness of senior preschool children for school, we developed and tested a system of work with the active use of elements of sports games. The content of the proposed system of work provided for the organization of work with children in the process of play activities and was implemented sequentially at three interrelated stages: introductory, activity and creative. By the end of the study the following results were obtained in the KG and EG: 46% of children (EG) and 24% (KG) showed a high level of physical readiness, 42% (EG) and 52% (KG) showed an average level, and 12% (EG) and 24% (KG) showed a low level.

Conclusions. Having analyzed the levels of children's physical readiness for school according to the results of the control stages of the pedagogical experiment, the effectiveness of the proposed system of work was proved.

Key words: physical readiness for school; senior preschoolers; sports games; preschool education institution.

Вступ

Фізична готовність дітей старшого дошкільного віку до школи є однією з ключових умов успішної адаптації та ефективного навчання на початковому етапі шкільного життя. Вона включає в себе не лише загальний фізичний розвиток, але й сформованість рухових навичок, координації, сили, витривалості та гнучкості, які необхідні для виконання повсякденних завдань у школі. Достатній рівень фізичної підготовки забезпечує дитині впевненість у своїх можливостях, допомагає підтримувати увагу, витримувати навчальні навантаження та уникати проблем зі здоров'ям.

Одним із найефективніших методів розвитку фізичної готовності є використання спортивних ігор, які сприяють всебічному фізичному розвитку дітей. Спортивні ігри не лише удосконалюють рухові навички, але й формують соціальні вміння, підвищують мотивацію до активної участі в навчальному процесі, а також сприяють емоційному розвитку. Граючи, діти навчаються співпрацювати, дотримуватися правил, приймати рішення та долати труднощі.

Експериментальні дослідження, проведені О. Богініч, Ю. Бабачук, Н. Денисенко, Е. Вільчковським, Н. Левінець, І. Поспеловою, Л. Шалімовою та ін. вченими, підтверджують великий потенціал можливостей спортивних ігор у забезпеченні фізичної готовності дітей старшого дошкільного віку до навчання у школі (Богініч & Бабачук, 2014; Вільчковський & Денисенко, 2008; Левінець, 2021; Поспелова, 2012; Шалімова, 2017). Завданням педагогів є ефективно використання цього потенціалу та побудова педагогічного процесу, враховуючи вікові особливості розвитку дитини.

Безумовно спортивні ігри становлять ефективний інструмент для забезпечення фізичної готовності старших дошкільнят до навчання у школі. Вони можуть бути різноманітними та цікавими, стимулюючи уяву та творчість. Ігри допомагають розвивати координацію рухів, силу, витривалість та гнучкість, що важливо для повноцінного фізичного розвитку. Проблема використання таких ігор у фізичному вихованні дошкільнят була предметом наукових досліджень відомих вчених, таких як Е. Вільчковський, Т. Дмитренко, О. Конох, О. Курок та ін. (Вільчковський & Курок, 2019; Дмитренко, 1979; Конох, 2014). За їхніми переконаваннями, ігри з елементами спорту є ефективним засо-

бом впливу на формування фізичної готовності до школи у дітей старшого дошкільного віку.

Існує низка досліджень, присвячених методичним питанням навчання різних спортивних ігор, таких як футбол, баскетбол, хокей, бадмінтон, настільний теніс, городки. Ці дослідження роблять вагомий внесок у розуміння процесу навчання та використання спортивних ігор у фізичному вихованні дітей. О. Полішук, наприклад, рекомендує використовувати спортивні ігри або включати елементи цих ігор у інші рухові активності (Полішук, 2008). С. Тітаренко, Ю. Бабачук досліджували розвиток влучності у дітей старшого дошкільного віку у процесі проведення спортивних та рухливих ігор, а також оптимізацію рухової активності дітей дошкільного віку в природних умовах засобами спортивних ігор (Тітаренко & Бабачук, 2022; Тітаренко, 2023).

Фізична готовність означає, що за своїм фізичним розвитком і станом здоров'я дитина спроможна витримати найрізноманітніші навчальні навантаження. На початковому етапі першокласник важко звикає до шкільного режиму – тривалості уроків, необхідності зберігання протягом певного часу нерухомої пози, незвичного дозування інтелектуальної роботи. Стонлюються учні й від зусиль, які потребують уважності та запам'ятовування. І хоча поступово всі при звичаються до шкільного режиму, навчаються працювати певним чином, але одним це дається набагато легше, ніж іншим. Фізична готовність є основою підготовки дитини до школи.

Готуючи дітей до школи, батьки недооцінюють фізичний аспект розвитку дитини. Більшість батьків вважають фізичні вправи, рухливі та спортивні ігри непотрібними заняттями, пустощами. Вони абсолютно не надають значення фізичній підготовленості своєї дитини, розвитку її сили, витривалості, швидкості та координації рухів. Не приділяється належна увага цій проблемі в системі суспільного дошкільного виховання. Як наслідок – дитина йде до школи фізично ослабленою і психічно незрілою (Вільчковський & Курок, 2019).

Батьки майбутнього учня мають співпрацювати і поєднувати свої зусилля з зусиллями працівників закладів дошкільної освіти. Переважна більшість батьків та педагогів на етапі підготовки до навчання не переймаються

фізичним розвитком дитини або ж просто не надають цьому важливого значення. Саме тому потрібно проводити бесіди з батьками з метою забезпечення просвітницької роботи про фізичну підготовленість дитини.

Такою ж необхідною є і співпраця закладу дошкільної освіти та школи. Бо школа мусить забезпечити втілення неперервності в праці з фізичного розвитку дітей. Це вирішення проблеми є головним в концепції безперервної освіти. Фундаментом якісного шкільного навчання є збереження самоцінності дошкільного дитинства, сформованість базових особистісних якостей дитини та забезпечення її повноцінного фізичного розвитку. Ці передумови формуються на дошкільному етапі освіти. Школа повинна враховувати можливості дитини дошкільного віку і працювати, опираючись на її розумові та фізичні можливості, а також не забувати про необхідність розвитку потенціалу (Вільчковський & Курок, 2019).

Фізична підготовленість – це одна з найважливіших частин загальної готовності до навчання в школі, яка зумовлюється рівнем здоров'я майбутнього учня, станом його рухових умінь, розвитком його фізичних якостей, навичок самообслуговування та культурно-гігієнічних звичок, правильної постави, самостійністю і імпровізацією в руховій сфері (Шалімова, 2017).

Отже, фізична готовність дітей до школи є багатогранною проблемою, що потребує комплексного підходу. Вчені наголошують на важливості фізичного розвитку як основи для загальної шкільної готовності, підкреслюючи вплив фізичної активності на когнітивні функції та необхідність індивідуального підходу. Використання ігрових методів та комплексного підходу до підготовки дітей дозволяє забезпечити гармонійний розвиток, що сприятиме успішному навчанню та адаптації до шкільного життя.

Спортивні ігри є однією з найефективніших форм фізичної активності для дітей. Вони дозволяють розвивати різноманітні фізичні якості в ігровій, цікавій для дітей формі, що сприяє підвищенню їхньої мотивації до занять. Фізкультурні заняття, які включають елементи спортивних ігор, удосконалюють у дітей такі фізичні якості: швидкість, силу, спритність, так як дошкільникові, зазвичай, потрібно в грі передавати м'яч напарнику або кидати його в ціль, що розміщена на деякій відстані. Дитина повинна навчитися підстрибувати, щоб, діставши м'яч, кидати його у високо розміщену ціль, миттєво перебігати на інше місце майданчика, щоб встигнути спіймати м'яч (Поспелова, 2012).

Ігри спортивного характеру для дошкільників значущі з великої кількості причин: по-перше, це покращення здобутих рухових умінь і навичок, розвиток фізичних якостей; по-друге, вони навчаються розуміти один одного в процесі здійснення завдань, дотримуються команд, зважають на дії своїх напарників по грі, узгоджують свої дії з їхніми рухами (Левінець, 2021).

Якраз в командних рухливих іграх з'являється дружба і утворюється така особлива якість, як взаємодопомога. Ігри спортивного характеру для дошкільників різноманітні. У цих іграх дівчатка та хлопці одержують особливу можливість виявити особисту активність та отримати чимало радісних емоцій і хвилювань.

Дослідниці О. Богиніч та Ю. Бабачук вважають, що

спортивні ігри, за певної організації їх проведення, позитивно діють на фізичний стан і працьовитість дошкільника. Ці ігри виокремлюють у двох визначеннях: це і спосіб фізичного виховання, і його успішний емоційно насичений процес (Богиніч & Бабачук, 2014).

Ігри з елементами спорту мають такі ознаки: присутність елементів змагання, сюжетність і колоритність, багатогранність і свобода вибору способу здобуття успіху, порівняно відносна самостійність дій. Дослідники відзначають, що вправи з м'ячем допомагають розвитку в дітей ритмічності, узгодженості рухів, координації, окоміру, а, крім того, розвивається дрібна моторика, покращується рухливість суглобів пальців та кистей рук. Ігри спортивного характеру допомагають розвитку у малят таких фізичних якостей, як швидкість, спритність та сила (Вільчковський & Курок, 2019).

Спортивні ігри поліпшують розвиток вміння ловити, тримати, відбивати й кидати предмети, відповідно ураховувати напрям кидка, координувати з ним силу, удосконалювати виразність рухів, бути зорієнтованим в місцевості. В процесі дій з м'ячем, формуються умови для залучення в роботу також і лівої руки, що є вагомим для розвитку дитини. А їх різний об'єм та вага зміцнюють не тільки великі, а й дрібні м'язи, покращують рухливість суглобів пальців та кисті. Вони зміцнюють м'язи, що утримують хребет і удосконалюють форму постави. Дії з м'ячем удосконалюють рухові реакції дітей, точно відображають рухи в часі та просторі (Курок, 2010).

Необхідно звернути увагу, що ігрове відчуття вправ знімає напругу, яка з'являється під час виконання рухів, допомагає більш ретельному їх виконанню і виявляє позитивні емоції в дошкільників. Це свідчить про те, що в наслідок виконання ігрових вправ освітній процес стає захопливим, радісним, допомагає в більшою мірою оволодіти освітнім процесом, дає можливість зменшити негативний вплив на виявлення таких вікових особливостей дітей, як мимовільність усіх психічних процесів, несталість уваги, швидка втомлюваність тощо.

Ігрове вивчення рухових дій викликає цікавість дошкільників до їх виконання; виразність розумування рухів, допомагає свідомому засвоєнню техніки виконання, що стимулює рухливість та фізичний розвиток дошкільників. Таким чином, використання елементів спортивних ігор у дошкільному віці створює у дитини фундамент для регулярних занять одним з видів спорту у подальшому житті.

Вивчення елементів великої кількості спортивних ігор і вправ спортивного характеру відбувається на заняттях з фізичної культури, а практичне закріплення – на прогулянках. Таким чином, ігрові вправи краще застосовувати і на стадії розумування рухових дій, і на стадії закріплення та покращення рухових навичок, а рухливу гру – тільки на стадії закріплення та вдосконалення рухових навичок. Це обумовлено тим, що в рухливій грі, як спільній діяльності, де дії учасників пов'язані між собою, дітей більше зацікавлює кінець самої гри, а не показник виконання рухової дії. А в ігровій вправі дошкільник, зображуючи даний ігровий образ, орієнтується на якість виконання руху (чіткість, виразність, правильність) (Курок, et al. 2006).

Спортивні ігри можуть проводитись водночас із усією

групою або декількома дошкільниками. Виділяючи їх місце в режимі дня, вихователь зважає на всі фізкультурні заходи та інші види діяльності дошкільників впродовж дня, їх фізичну та рухову готовність, вік, стан здоров'я, умови, в яких проходить навчання певного виду спортивних ігор. Це все необхідно для ефективної організації сукупного використання всіх засобів різнобічного фізичного розвитку дітей (Вільчковський & Курок, 2019).

Доцільно впродовж тижня по черзі змінювати різні види вправ та спортивних ігор. Під час занять фізичною культурою вправи спортивного характеру варто проводити через 20–30 хвилин після початку прогулянки. За 10–15 хвилин до завершення прогулянки рекомендується закінчити виконання спортивних вправ, щоб діти відпочили. Впродовж прогулянки виконуються такі спортивні вправи, які мають велике фізичне навантаження. Після виконання вправ спортивного характеру дошкільникам необхідний тривалий відпочинок (післяобідній сон), для відновлення втраченої енергії. Протягом вечірньої прогулянки спортивні вправи виконуються на початку прогулянки, коли активна трудова діяльність дітей після денного сну поволі покращується (до 16–17 години). У другій половині прогулянки дошкільниками рекомендують ігри середньої рухливості або з різним інвентарем (м'ячі тощо).

На практиці старші дошкільники проявляють інтерес до дій із спортивним інвентарем (серед яких м'яч), спортивних ігор з м'ячами різної величини – баскетбол, футбол. Вони роблять діяльність дітей різноманітною, поглиблюють їхній руховий досвід, є станом енергійного відпочинку та способом боротьби з малою рухливістю дітей. Сприяють вихованню морально-вольових якостей, позитивних рис характеру, дружніх відносин у колективі, вмінню підкорювати свої інтереси інтересам команди, бажанню допомагати товаришу, діяти розумно, чесно, справедливо (Вільчковський & Курок, 2019).

Ігри спортивного характеру – це види ігрових змагань, фундаментом яких є різні технічні та тактичні прийоми, а саме невдачі в ході боротьби за спортивний атрибут (звичай ним є м'яч). Велика кількість популярних спортивних ігор (футбол, хокей, баскетбол, гандбол, теніс, бадмінтон, регбі і т.д.) належать до складних ігор з великою активністю (біг, стрибки, метання і формування всіх основних фізичних характеристик).

Поміж різних дій з м'ячем у дітей важливе місце займають ігри з елементами футболу. Діти віком 5-6 років вже мають деяку підготовку до засвоєння елементарних компонентів футболу, завдяки руховим навичкам, які сформувалися в них під час проведення рухливих ігор у попередніх вікових групах.

Під час засвоєння дітьми технічних прийомів гри в баскетбол: передачею, веденням, ловінням і кидками м'яча – важливе значення має послідовне ускладнення змісту вправ, а також різні вправи та ігри, різноманітні варіанти умов їх проведення. В процесі навчання дітей вправам та іграм з'являються покращені умови для колективних дій дітей, виховуються справедливість, чесність та взаємодопомога. Регулярне проведення вправ та ігор на прогулянках збільшує ефективність освітнього процесу в ЗДО, допомагає покращенню фізичної готовності дітей (Курок,

2010).

Заняття із елементами різноманітних видів спорту є важливим компонентом процесу формування здорової, злагодженої і всебічно розвиненої індивідуальності та зосереджені на охорону та збереження здоров'я, загартовування організму дошкільників та покращення його працьовитості, вчасне формування життєво необхідних рухових умінь та навичок, розвиток фізичних характеристик, підтримування відповідного показника фізичного стану; виховання цікавості та потреби у руховій активності, сприяє здоровому способу життя (Курок, 2010).

Дитина, що захоплюється баскетболом, поліпшує свій периферійний зір, а це має велике значення, так як впливає на якість зорового сприйняття. В результаті досліджень було з'ясовано, що систематичні заняття баскетболом покращують, в середньому, на 40% чутливість зорового сприйняття світлових імпульсів (Вільчковський & Курок, 2019).

Отже, процес навчання старших дошкільників ігор з елементами спорту вимагає раціоналізації форм, засобів, педагогічних умов, методів і прийомів. Підкреслюємо, що спортивні ігри є одним з ефективних засобів формування фізичної готовності дітей старшого дошкільного віку до навчання в школі.

Актуальність даної теми обумовлена необхідністю пошуку ефективних засобів підготовки дітей до шкільного навчання, зокрема в умовах сучасних закладів дошкільної освіти. Використання спортивних ігор як засобу формування фізичної готовності дозволяє поєднувати навчання з активним рухом, що робить процес підготовки до школи більш цікавим і привабливим для дітей.

Зв'язок роботи з науковими планами, темами. Дослідження виконано відповідно до плану науково-дослідної роботи кафедри дошкільної педагогіки і психології Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Мета дослідження – визначити вплив вправ та ігор з елементами спортивних ігор на формування фізичної готовності до школи у дітей старшого дошкільного віку.

Матеріал та методи дослідження

Методи дослідження: аналіз науково-методичної літератури, узагальнення та систематизації даних, педагогічне тестування, методи математичної статистики. Аналіз психолого-педагогічної та методичної літератури використано для з'ясування сутності поняття «фізична готовність дітей до навчання в школі». Метод узагальнення та систематизації даних використовувався з метою дослідження впливу спортивних ігор на її формування у старших дошкільників. Тестування та спостереження використовувалися з метою визначення рівня сформованості фізичної готовності дітей старшого дошкільного віку до навчання у школі.

З метою виявлення рівня сформованості фізичної готовності до школи дітей старшого дошкільного віку нами був організований і проведений психолого-педагогічний експеримент.

Дослідження проводилося у три послідовні та взаємопов'язані етапи на базі Глухівського ЗДО (ясла-садок) «Фіалка» й охоплювало 2 старші групи дітей 6-го року

життя (43 дитини, які були розподілені на дві групи: експериментальну – 19 дошкільників та контрольну – 24 дітей). На першому (констатувальному) етапі дослідження ми вивчали рівень сформованості фізичної готовності до школи дітей 6-го року життя в експериментальній і контрольній групах (ЕГ та КГ).

Другий етап дослідження (формульальний) полягав у розробці системи роботи із формування фізичної готовності дітей старшого дошкільного віку до школи засобом спортивних ігор. Цей етап передбачав підбір та впровадження у практичну діяльність системи ігор спортивного характеру та вправ, які сприяють фізичній підготовці дошкільників. Тривалість формульального етапу склала три місяці.

Третій етап дослідження передбачав проведення контрольного обстеження з метою виявлення ефективності запропонованої і впровадженої нами системи роботи.

Для виявлення рівня сформованості фізичної готовності старших дошкільнят до школи нами була створена програма дослідження, яка складалася з методики обстеження та системи диференціації отриманих результатів за критеріями, показниками й рівнями. Методика дослідження передбачала проведення діагностики з дітьми на з'ясування рівня фізичної готовності, розробку системи роботи з дітьми з означеної проблеми.

Завдяки, здійсненому аналізу психолого-педагогічної літератури для виявлення рівня сформованості фізичної готовності дітей до школи нами були розроблені наступні критерії щодо оволодіння дітьми життєво-важливими рухами, рівень координаційних здатностей та швидко-силових якостей.

При визначенні фізичної готовності дитини до навчання у школі важливо враховувати не лише досягнутий нею рівень розвитку моторики, а й потенційні рухові можливості. Діапазон рівня сформованості фізичної готовності (різниця між максимальними і мінімальними показниками) кожної дитини дає змогу оцінити її потенційні рухові можливості. Для діагностики стану фізичної готовності дітей нами були використані тести у вигляді контрольних рухових завдань. Усі діагностичні тести мали форму гри або змагання. Було обрано 6 діагностичних тестів: «Біг на дистанцію 20 м», «Ходьба на дистанцію 10 м», «Підки-

дання і ловіння м'яча», «Відбивання м'яча від підлоги», «Стрибок у довжину з місця», «Стрибок у висоту».

Також для визначення рівня фізичної готовності старших дошкільників до школи активно використовувався метод спостережень.

Визначені критерії розкриваються через показники, відповідно до яких ми виділяємо високий, середній та низький рівні їх розвитку. Кожний етап дослідження було спрямовано на визначення рівня формування певного критерію фізичної готовності дітей до школи за допомогою спеціально підібраних діагностичних тестів (Вільчковський, Курок & Хлус, 2023). Розроблені критерії, показники та рівні фізичної готовності дітей до школи занесені до таблиці 1.

Під час дослідно-експериментальної роботи реалізувалася розроблена нами система роботи щодо формування фізичної готовності дітей 6-го року життя до школи засобом спортивних ігор. Метою було підвищення рівня фізичної готовності засобом спортивних ігор. Вона включала три взаємопов'язані етапи: теоретичний, діяльнісний, творчий. На кожному етапі застосовувалися бесіди, ігри та вправи спрямовані на розвиток рухових дій, фізичних якостей, узгодженість рухів. Адже формування фізичної готовності сприятиме подальшому розумовому розвитку, який взаємопов'язаний із мовою, мисленням, навчальними навичками дошкільника.

Етап – теоретичний – передбачав роботу у трьох напрямках: з дітьми, вихователями та батьками. Робота з дітьми передбачала удосконалення фізичних якостей: швидкості, сили, спритності, що, зазвичай, потрібно в спортивних іграх. Змістом роботи стали бесіди, хвилинки-міркування, екскурсії на футбольне поле та баскетбольний стадіон, розгляд ілюстрацій, вправ для покращення дітьми навичок поведінки з м'ячем.

Метою теоретичного етапу було налаштувати дітей на активну роботу, ознайомити із правилами гри у футбол та баскетбол. Спочатку були проведені вправи для покращення дітьми навичок поведінки з м'ячем; проводилися ігри з елементами спортивних ігор футболу та баскетболу; рухливі ігри із стрибками; розповідь-бесіди: «Баскетбол – спортивна гра», «Футбол – спортивна гра»; було проведено заняття: «Спорт – наш друг»; екскурсія «На стадіоні»;

Таблиця 1. Критерії, показники та рівні сформованості фізичної готовності дитини до школи

Критерії	Показники		
	Високий	Рівні Середній	Низький
Життєво-важливі рухи (біг, ходьба)	Біг на дистанцію 20 м (4,8 с) Ходьба на дистанцію 10 м (6,3 с)	Біг на дистанцію 20 м (4,9 -5,9 с) Ходьба на дистанцію 10 м (6,4-6,9 с)	Біг на дистанцію 20 м (6,0 с) Ходьба на дистанцію 10 м (7,0 с)
Координаційні здатності (підкидання і ловіння м'яча; відбивання м'яча від підлоги)	Підкидання і ловіння м'яча (15-20 разів) Відбивання м'яча від підлоги (10-25 разів)	Підкидання і ловіння м'яча (10-15 разів) Відбивання м'яча від підлоги (7-10 разів)	Підкидання і ловіння м'яча (5-10 разів) Відбивання м'яча від підлоги (3-7 разів)
Швидко-силові якості (стрибок у довжину з місця, у висоту)	Стрибок у довжину з місця (100 см) Стрибок у висоту через гумову тасьму (56 см)	Стрибок у довжину з місця (99-75 см) Стрибок у висоту (через гумову тасьму 55-48 см)	Стрибок у довжину з місця (74 см) Стрибок у висоту через гумову тасьму (46 см)

фізкультурні розваги «Як ми у футбол грали», «Наш дзвінкий веселий м'яч» з елементами баскетболу.

Цілеспрямована робота з формування фізичної готовності дітей 6-го року життя проводилася паралельно із батьками та вихователями ЗДО. Для створення у батьків інтересу до даної проблеми був оформлений куточок на тему: «За що малятам подобаються спортивні ігри». Для батьків була розроблена пам'ятка «Фізичний розвиток дитини». Із батьками проводилася консультація на тему: «Фізичний розвиток дітей в сім'ї». Також батькам пропонувалися тести, за якими вони можуть перевірити фізичну готовність їхніх дітей до школи; різноманітні ігри та вправи для формування фізичної готовності старших дошкільників, які вони можуть проводити вдома. Окрім цього батькам був рекомендований список літератури, де вони можуть знайти необхідну інформацію з цієї проблеми. Спільна робота з батьками та вихователями, а особливо зацікавленість батьків та їх активна участь сприяли формуванню фізичної готовності дітей старшого дошкільного віку.

II етап – діяльнісний – передбачав використання підготовчих рухливих ігор з постійною опорою на зразок виконання рухливих дій. Його метою було навчити дітей прийомам поведінки з м'ячем: передавання м'яча один одному, удари по ньому різними способами, кидання м'яча у кошик тощо.

Н цьому етапі використовувалися ігри спрямовані на ведення м'яча: «Зміна сторін», «Гонка м'ячів», «Обведи партнера»; ігри із ударами по м'ячеві: «Рухома ціль», «Затримай м'яч», «У кого більше м'ячів», «Влучи у мішень», «Сильний удар», «М'яч у коло», «Мисливець і звірі», «Хто набере більше очок»; ігри із передаванням м'яча руками: «10 передач», «Спіймай м'яч», «Пережени м'яч», «Рухлива ціль», «За м'ячем» (Курок, Хлус & Тітаренко, 2023)..

У перерахованих іграх педагог був центром контролю: допомагав, направляв і давав необхідні вказівки в процесі проведення ігор.

III етап – творчий – передбачав проведення підготовчих вправ, спрямованих на оволодіння грою воротаря: кидання м'яча у стінку з відстані 2 м та ловіння його після відскоку обома руками; ловіння м'яча обома руками, який котиться по землі після удару партнера; ловіння м'яча, який котиться збоку від воротаря та відбивання його ногою; ловіння м'яча після удару гравцями з різної відстані; кидання м'яча у стінку та ловіння його після відскоку від землі.

Метою творчого етапу було закріплення досягнутих результатів, тому були проведені фізкультурні розваги: «Як ми у футбол грали» (з елементами футболу) та «Наш дзвінкий веселий м'яч» з елементами баскетболу. В ході проведення цих заходів ми сприяли популяризації здорового способу життя, гри в футбол та баскетбол, вдосконалювали фізичні вміння й навички дітей, забезпечували їх рухову активність, продовжували удосконалювати набуті навички гри в баскетбол та футбол.

Для того щоб спортивні ігри максимально сприяли підготовці дітей до школи, під час педагогічного експерименту дотримувалися таких методичних підходів:

1. Систематичність занять. Спортивні ігри були регу-

лярними, щоб діти могли поступово вдосконалювати свої фізичні якості.

2. Різноманітність ігор. Використовувалися різні види ігор, які розвивають різні фізичні якості, щоб забезпечити комплексний розвиток дитини.

3. Врахування індивідуальних особливостей дітей. Під час вибору ігор враховували індивідуальні особливості дітей, їхній рівень фізичної підготовки та інтереси.

4. Поступове ускладнення завдань. Починаючи з простіших ігор, ускладнювати завдання поступово, що дозволить дітям розвивати впевненість у власних силах і вдосконалювати свої навички.

Перевірка ефективності впровадження системи роботи із формування фізичної готовності дітей 6-го року життя до школи засобом спортивних ігор, вимагала здійснення контрольної діагностики. Для цього було проведено повторний зріз з метою виявлення динаміки (досягнень) рівня формування фізичної готовності дітей за критеріями, визначеними під час констатувального етапу експерименту. З'ясування кількісних і якісних змін здійснювалося за кожним критерієм формування фізичної готовності дітей до школи шляхом порівняльного аналізу результатів констатувального та контрольного етапів експерименту.

Результати дослідження та їх обговорення. Проаналізувавши отримані дані по 6 діагностичних тестах, ми вивели загальні результати, щодо рівня сформованості фізичної готовності дітей до школи на констатувальному етапі експерименту. Результати проведеної роботи, отримані в експериментальній та контрольній групах, відображено в таблиці 2 та рисунку 1.

Таблиця 2. Загальний рівень сформованості фізичної готовності дітей 6-го року життя до школи (на констатувальному етапі експерименту)

Групи	Рівні сформованості		
	Високий	Середній	Низький
Експериментальна група (n=24)	20 %	58%	22 %
Контрольна група (n=19)	16 %	53 %	31 %

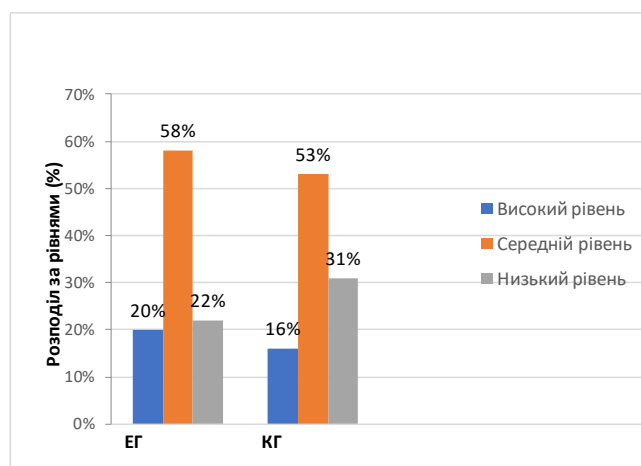

Рис. 1. Загальний рівень сформованості фізичної готовності дітей 6-го року життя до школи ЕГ та КГ груп на констатувальному етапі дослідження (відсотки)

У результаті проведеної роботи та аналізу даних ми отримали результати щодо загального рівня сформованості фізичної підготовки дітей 6-го року життя до школи, відповідно: високий рівень виявлено у 20% дітей (ЕГ) та 16% (КГ), середній – 58% дітей (ЕГ) та 53% (КГ), низький – 22% дітей (ЕГ) та 31% (КГ).

До високого рівня ми віднесли 5 дітей (ЕГ) та 3 дитини (КГ), у цих дошкільників спостерігався яскраво виражений інтерес до виконуваної діяльності. Ці діти були активними, зосереджено слухали інструкцію, що потрібно зробити їм, швидко реагували на сигнал (свисток) впродовж всієї діяльності. Такі діти показали гарні показники в процесі виконання всіх діагностичних тестів.

До середнього рівня ми віднесли 14 дітей (ЕГ) та 10 дітей (КГ), у цих дітей спостерігався знижений інтерес до рухової діяльності, а в деяких випадках зацікавленість була короткочасною. У них був нижчий рівень фізичної підготовки. Діти при виконанні завдання часто орієнтувалися на інших дітей (з високим рівнем), що погіршувало їх концентрацію. Дошкільнята були неуважні, займали не правильне вихідне положення, діяли не за сигналом, відволікалися. Тому ці діти і показали гірші результати в ході виконання діагностичних тестів.

До низького рівня було віднесли 5 дітей (ЕГ) та 6 дітей (КГ), ці дошкільники проявляли байдужість до виконання завдання, а інколи взагалі відмовлялися його виконувати. Вони, ніби і розуміли, що їм потрібно робити, але виконували рухову дію неточно, допускали багато помилок, потребували допомоги дорослого. Тому ці діти і показали найгірші результати діагностичних тестів.

Отже, підсумовуючи вище сказане, ми дійшли висновку про необхідність проведення цілеспрямованої роботи з формування фізичної готовності дитини до школи. Адже проведена діагностика показала, що більша кількість дошкільників зазнає труднощів під час виконання рухових дій. Варто зазначити, що фізична підготовка дітей до школи залежить від підібраних засобів, і особливе місце займають спортивні ігри та вправи з їх елементами.

Тестування, проведене після педагогічного експерименту дало змогу перевірити ефективність системи роботи з формування фізичної готовності дітей 6-го року життя до

Таблиця 3. Загальний рівень сформованості фізичної готовності дітей 6-го року життя до школи (після педагогічного експерименту)

Групи	Рівні сформованості		
	Високий	Середній	Низький
Експериментальна група (n=24)	46 %	42 %	12 %
Контрольна група (n=19)	24 %	52 %	24 %

школи, реалізованої на формувальному етапі експерименту. А також у виявленні ефективності засобів спортивних ігор у формуванні фізичної готовності дітей до школи.

Результати педагогічного експерименту засвідчили, що у дітей відбулися позитивні зміни у фізичній готовності до школи: частина дітей із середнім рівнем перемістилися на високий рівень, діти з низьким рівнем фізичної готовності зайняли середні позиції. Узагальнені результати проведення дослідження після експерименту занесено до таблиці 3 та наочно відображено на рисунку 2.

На кінець дослідження ЕГ та КГ мають такі результати: високий рівень сформованості фізичної готовності показали 46 % дітей (ЕГ) та 24 % (КГ), середній – 42 % дітей (ЕГ) та 52 % (КГ), низький – 12 % дітей (ЕГ), 24 % (КГ) (рис. 2–3).

До високого рівня ми віднесли 11 дітей (ЕГ) та 5 дітей (КГ), діти цієї групи швидко реагували на вказівки, а також гарно виконували рухові дії, це їм вдавалося легко. Ці дошкільники помітно виділялися серед своїх однолітків. Також діти цієї групи були уважними при виконанні підготовчих вправ, проявляли інтерес до рухової діяльності. Вони із легкістю сприймали, засвоювали та запам'ятовували інструкції. Ними було освоєно такі прийоми поводження з м'ячем: ведення м'яча у парах, удари по м'ячу різними способами, відбивання м'яча, передавання м'яча однією, двома руками. Вони самостійно користувалися ними для виконання поставлених рухових завдань. Свідченням цього може служити те, що при здійсненні рухових дій діти концентрували свою увагу, не відволікались, намагались якісно її виконати. Тому і показали гарні результати під час діагностичних тестів.

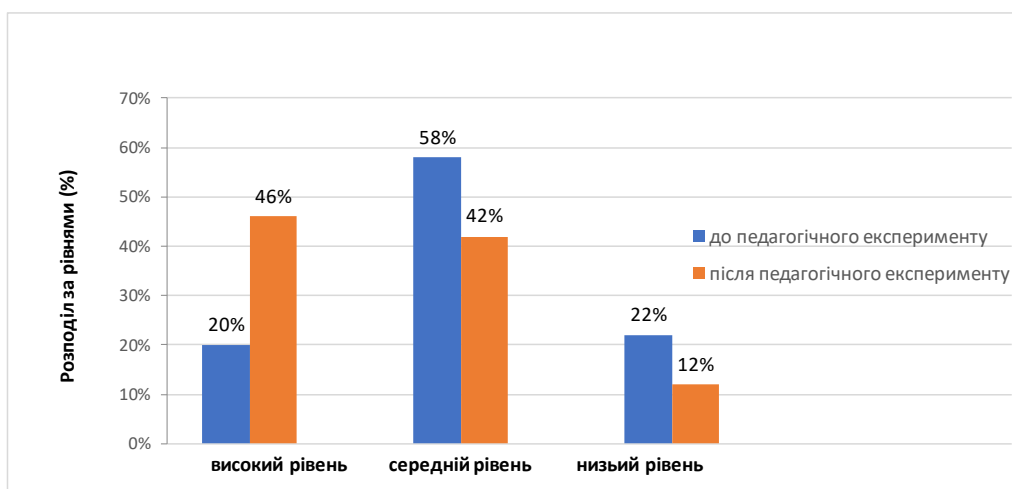

Рис. 2. Загальний рівень сформованості фізичної готовності дітей старшого дошкільного віку до школи у дітей ЕГ до та після педагогічного експерименту (відсотки)

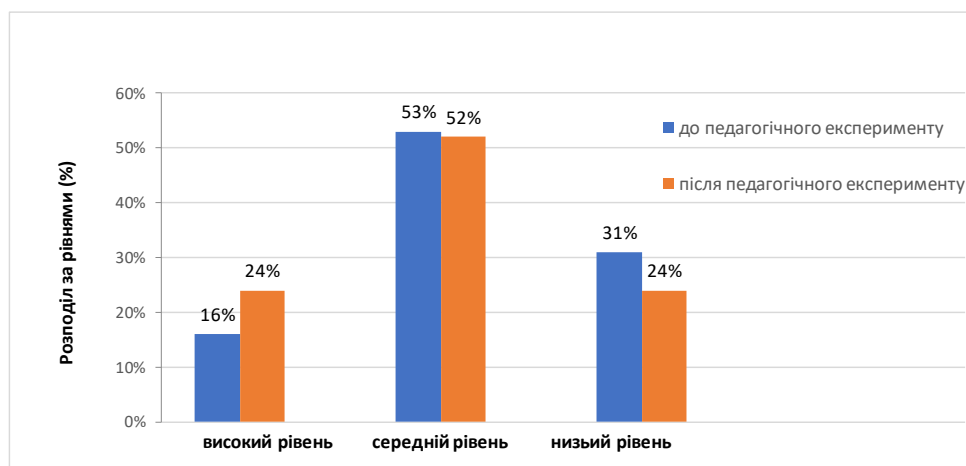

Рис. 3. Загальний рівень сформованості фізичної готовності дітей старшого дошкільного віку до школи у дітей КГ до та після педагогічного експерименту (відсотки)

До середнього рівня ми віднесли 10 дітей (ЕГ) та 9 дітей (КГ), діти цієї групи стали більш уважними не тільки при сприйнятті інструкції, але і при виконанні рухових дій. Вони зосереджувалися на підготовчих вправах та на їхніх завданнях, щоб краще їх виконати. Рідше проявляли негативізм і елементи тривожності, покращився емоційний фон настрою. Наслідком цього стало підвищення інтересу до виконання рухових дій. Діти стали менше потребувати допомоги дорослого в процесі додаткового показу руху, знизилася кількість помилок і неточностей при виконанні рухової дії. Найпомітніші зміни відбулися при діагностиці тесту: «Стрибок у висоту», дошкільники продемонстрували хороші результати, у них покращилася така якість, як сила при відштовхуванні ногами від підлоги.

До низького рівня ми віднесли 3 дитини (ЕГ) та 5 дітей (КГ), ці дошкільники показали найнижчі результати при діагностиці. У деяких дітей збільшився контроль за власною руховою діяльністю: діти були здатні помітити власні помилки при виконанні руху без зауважень дорослого, але все одно виконували рухову дію неточно. Якість та швидкість ще залишилася низькою.

Після використання запропонованої нами системи роботи у дітей ЕГ відмічено значне поліпшення показників сформованості фізичної готовності, у порівнянні з КГ. Зокрема, збільшилися рухові можливості дошкільників; покращилася точність рухів та швидкість реакції при виконанні рухової дії, а також покращилися фізичні якості: сила, спритність. В процесі реалізації системи роботи із формування фізичної готовності дітей старшого дошкільного віку до школи вдалося досягти більш злагодженої роботи дітей. Зокрема, вони почали співпрацювати під час колективних ігор спортивного характеру, домовлятися між собою, підбадьорювати, якщо хтось не вірно виконував рухову дію; почали діяти з м'ячем впевнено, відточувати свої рухові уміння.

Аналіз отриманих результатів після педагогічного експерименту демонструє, що використана система роботи, яка включала підготовчі вправи до спортивних ігор та ігри з елементами футболу, баскетболу ефективно вплинула на формування фізичної готовності дітей 6-го року життя до школи.

Висновок

1. Формування фізичної готовності дітей 6-го року життя до школи є важливим етапом підготовки до навчання. Спортивні ігри, завдяки своїй динамічності, цікавості та різноманітності, є ефективним засобом розвитку необхідних фізичних якостей. Вони не лише зміцнюють здоров'я дітей, але й сприяють формуванню таких важливих навичок, як координація, витривалість, сила, гнучкість, що є основою для успішного навчання у школі. Встановлено, що спортивні ігри становлять ефективний інструмент для забезпечення фізичної готовності старших дошкільників до навчання у школі.

2. На констатувальному етапі дослідження, завдяки узагальненим результатам рівня сформованості фізичної готовності дітей до школи було визначено, що високий рівень мають лише 20% дітей (ЕГ) та 16% (КГ), середній – 58% дітей (ЕГ) та 52% (КГ), низький – 22% дітей (ЕГ) та 31% (КГ). У ході дослідження, з метою підвищення рівня сформованості фізичної готовності дітей старшого дошкільного віку до школи, було розроблено і апробовано систему роботи з активним використанням елементів ігор спортивного характеру. Зміст запропонованої системи роботи передбачав організацію роботи з дітьми у процесі ігрової діяльності і реалізовувався послідовно на трьох взаємопов'язаних етапах: ознайомлювальному, діяльницькому і творчому.

3. На кінець дослідження в КГ та ЕГ було отримано такі результати: високий рівень сформованості фізичної готовності показали 46% дітей (ЕГ) і 24% (КГ), середній – 42% (ЕГ) і 52% (КГ), низький – 12% (ЕГ) і 24% (КГ). Проаналізувавши рівні сформованості фізичної готовності дітей до школи за результатами констатувального й контрольного етапів експерименту було доведено ефективність запропонованої системи роботи. Відбулися позитивні зміни в здатності старших дошкільників, зокрема збільшилася рухові можливості дітей, а також покращилися фізичні якості: сила, спритність.

Перспективи подальших досліджень вбачаються в розробці практичних рекомендацій для батьків з забезпечення фізичної готовності дітей старшого дошкільного віку до навчання в школі засобом спортивних ігор.

Список літератури

- Богиніч, О. Л., & Бабачук, Ю. М. (2014). *Рухливі ігри та ігрові вправи з елементами спортивних ігор для дітей старшого дошкільного віку*: методичний посібник. Тернопіль: Мандрівець.
- Вільчковський, Е. С. & Денисенко, Н. Ф. (2008). *Організація рухового режиму дітей у дошкільних навчальних закладах*: навчально-методичний посібник. Тернопіль: Мандрівець.
- Вільчковський, Е. С. & Курок, О. І. (2019). *Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку*: підручник. Суми: ПФ «Видавництво «Університетська книга».
- Вільчковський Е. С., Курок О. І. & Хлус Н. О. (2023). Діагностичні методики оцінювання фізичного стану дітей дошкільного віку та профілактичні вправи щодо його покращення: навчальний посібник. 2-ге видання, доповнене. Вінниця: ТОВ «Твори».
- Дмитренко, Т.І. (1979). *Теорія та методика фізичного виховання дітей раннього і дошкільного віку*. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ: Вища школа.
- Конох, О.С. (2014). Комплекс невикористання засобів спортивних ігор у підвищенні фізичного стану дітей 5–6 років: дис. ... канд. наук з фіз. виховання та спорту: 24.00.02.
- Курок, О.І. (2010). Система навчання старших дошкільників спортивних вправ з м'ячем та ігор з елементами футболу: колективна монографія. *Оптимізація фізичного виховання дитини у вітчизняній системі освіти*. Запоріжжя: ЗОІП-ПО, С. 103–124.
- Bohinich, O.L., & Babachuk, Yu.M. (2014). *Rukhlyvi ihry ta ihrovi vpravy z elementamy sportyvnykh ihor dlia ditei starshoho doshkilnoho viku* [Moving games and game exercises with elements of sports games for children of senior preschool age]: metodychnyi posibnyk. Ternopil: Mandrivets. [in Ukrainian].
- Vilchkovskiyi, E.S. & Denysenko, N.F. (2008). *Orhanizatsiia rukhovoho rezhymu ditei u doshkilnykh navchalnykh zakladakh* [Organisation of children's physical activity in preschool educational institutions]: navchalno-metodychnyi posibnyk. Ternopil: Mandrivets, [in Ukrainian].
- Vilchkovskiyi, E.S. & Kurok, O.I. (2019). *Teoriia i metodyka fizychnoho vykhovannia ditei doshkilnoho viku* [Theory and methods of physical education of preschool children]: pidruchnyk. Sumy: PF «Vydavnytstvo «Universytetska knyha». [in Ukrainian].
- Vilchkovskiyi E.C., Kurok O.I. & Khlus N.O. (2023). *Diahnostychni metodyky otsiniuvannia fizychnoho stanu ditei doshkilnoho viku ta profylaktychni vpravy shchodo yoho pokrashchennia* [Diagnostic methods for assessing the physical condition of preschool children and preventive exercises to improve it]: navchalnyi posibnyk. 2-he vydannia, dopovnene. Vinnytsia: TOV «Tvory». [in Ukrainian].
- Dmytrenko, T.I. (1979). *Teoriia ta metodyka fizychnoho vykhovannia ditei rannoho i doshkilnoho viku* [Theory and methods of physical education of children of early and preschool age]. 2-he vyd., pererob. ta dop. Kyiv: Vyshcha shkola. [in Ukrainian].
- Konokh, O.Ie. (2014). *Kompleks nevykorystannia zasobiv sportyvnykh ihor u pidvyshchenni fizychnoho stanu ditei 5–6 rokiv* [Complex of non-use of means of sports games in improvement of physical condition of children of 5-6 years old]: dys. ... kand. nauk z fiz. vykhovannia ta sportu. [in Ukrainian].
- Kurok, O.I., Vasin, Yu.G. & Synigovec, V.I. (2006). *Psichologo-pedagogichni aspekty navchannia skladnym rukhovym diiam*: navchальний посібник. Глухів: РВВ ГДПУ.
- Kurok, O.I., Хлус, Н.О., & Титаренко, С. А. (2023). *Рухливі та спортивні ігри для дітей дошкільного віку* (курс лекцій): навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «Твори».
- Левінець, Н. (2021). Спортивні ігри в дошкільлі: важливі... й можливі! : освітній напрям «Особистість дитини. Спортивні ігри». *Дошкільне виховання*, 9, 7–9.
- Полішук, О. (2008). *Педагогічні технології супроводження процесу фізичного виховання дітей дошкільного віку*. Умань: СПД Жовтий.
- Поспелова, І. (2012). Спортивні ігри і вправи – ефективний засіб фізичного виховання дошкільників. *Вихователь-методист дошкільного закладу*, 6, 49–55.
- Титаренко, С. А. & Бабачук, Ю.М. (2022). Розвиток влучності у старших дошкільників у процесі проведення спортивних та рухливих ігор. *Спортивні ігри*, 2 (24), 51-63. <https://doi.org/10.15391/si.2022-2.06>
- Титаренко, С.А. (2023). Оптимізація рухової активності дітей старшого дошкільного віку в природних умовах засобами спортивних ігор. *Спортивні ігри*, 4 (30), 58-68. <https://doi.org/10.15391/si.2023-4.06>
- Шалімова, Л. Л. (2017). *Фізичне виховання дошкільників. Старший вік*: навч.-метод. посіб. Харків: Ранок.
- nauk z fiz. vykhovannia ta sportu. [in Ukrainian].
- Kurok, O.I. (2010). Systema navchannia starshykh doshkilnykiv sportyvnykh vprav z miachem ta ihor z elementamy futbolu: kolektyvna monohrafiia [System of teaching senior preschoolers sports exercises with a ball and games with elements of football]. *Optymizatsiia fizychnoho vykhovannia dytyny u vitchyzniani systemi osvity* [Optimisation of physical education of children in the national education system]. Zaporizhzhia: ZOIPPO, 103–124. [in Ukrainian].
- Kurok, O.I., Vasin, Yu.H. & Synihovets, V.I. (2006). *Psikhologo-pedahohichni aspekty navchannia skladnym rukhovym diiam* [Psychological and pedagogical aspects of teaching complex motor actions]: navchalnyi posibnyk. Hlukhiv: RVV HDPU. [in Ukrainian].
- Kurok, O.I., Khlus, N.O., & Titarenko, S.A. (2023). *Rukhlyvi ta sportyvni ihry dlia ditei doshkilnoho viku* (kurs lektsii) [Movement and sports games for preschool children (lecture course)]: navchalnyi posibnyk. Vinnytsia: TOV «Tvory». [in Ukrainian].
- Levinec, N. (2021). Sportyvni igry v doshkilli: vazhlyvi... j mozhlyvi! : osvittnij naprjam «Osobystist' dytyny. Sportyvni igry» [Sports games in preschool: important... and possible! : educational direction «Child's Personality. Sports games»]. *Doshkil'ne vyhovannja* [Preschool education], no 9, 7-9. [in Ukrainian].
- Pospielova, I. (2012). Sportyvni ihry i vpravy – efektyvnyi zasib fizychnoho vykhovannia doshkilnykiv [Sports games in preschool: important... and possible! : educational direction 'Child's Personality. Sports games']. *Vykhovatel-metodyst doshkilnoho zakladu* [Preschool education], no 6, 49-55. [in Ukrainian].
- Titarenko, S.A. & Babachuk, Yu.M. (2022). Rozvytok vluchnosti

u starshykh doshkilnykiv u protsesi provedennia sportyvnykh ta rukhlyvykh ihor [Development of accuracy in senior preschoolers in the process of sports and outdoor games]. *Sportyvni ihry* [Sports games], no 2 (24), 51-63. <http://www.sportsscience.org/index.php/game/index> [in Ukrainian].

Titarenko, S.A. (2023). Optymizatsiia rukhovoï aktyvnosti ditei starshoho doshkilnoho viku v pryrodnykh umovakh zasobamy sportyvnykh ihor [Optimisation of motor activity of senior

preschool children in natural conditions by means of sports games]. *Sportyvni ihry* [Sports games], no 4 (30), 58-68. https://journals.uran.ua/sports_games/article/view/290049 [in Ukrainian].

Shalimova, L.L. (2017). *Fizychne vykhovannia doshkilnykiv. Starshyi vik* [Physical education of preschoolers. Older age]: navch.-metod. posib. Kharkiv : Ranok. [in Ukrainian].

Додаткова інформація

Відомості про статтю:

Онлайн-версія доступна за посиланням:
<https://doi.org/10.15391/si.2024-4.10>

Це стаття відкритого доступу, яка розповсюджується відповідно до ліцензії Creative Commons Attribution License, яка дозволяє необмежене використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії за умови належного цитування оригінального твору (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

Авторське право: © 2024 за авторами

Конфлікт інтересів

Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

Отримано: 07.10.2024; Прийнято: 18.10.2024

Опубліковано: 01.11.2024

Відомості про авторів

Тітаренко Світлана Анатоліївна:

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної педагогіки і психології Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка: вул. Київська, 24, м. Глухів, Сумська обл., 41400, Україна.

<https://orcid.org/0000-0001-5544-3376>,
titarenko17.01@gmail.com

Бабачук Юлія Михайлівна:

асистент кафедри теорії і методики фізичного виховання; Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка: вул. Києво-Московська, 24, м. Глухів, Сумська обл., 41400, Україна.

<https://orcid.org/0000-0002-8851-924X>,
yuliya.homenko.3005@ukr.net

Information about the Authors

Svitlana Titarenko:

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of Preschool Pedagogy and Psychology Department. Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University: st. Kyivska, 24, m. Hlukhiv, Sumy region, 41400, Ukraine.

Yuliya Babachuk:

Assistant of the Theory and Methods of Physical Education Department; Hlukhiv National Pedagogical University: st. Kyiv-Moscow, 24, m. Hlukhiv, Sumy region, 41400, Ukraine.